

FAKULTETEN FÖR HUMANIORA OCH SAMHÄLLSVETENSKAP
KULTURSTUDIER

Idéhistoria II

History of Ideas II

Kurskod: KVGH20

Högskolepoäng: 30.0

Utbildningsnivå: Grundnivå

Successiv fördjupning: Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav (G1F)

Huvudområde: KSU (Kulturstudier)

Fastställd av

Fakultetsnämnden vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap,
2026-09-03

Giltig från och med

Vårtermin 2027

Behörighetskrav

15 hp från KVGH10 Idéhistoria I, 30 hp. Motsvarandebedömning kan göras.

Lärandemål

Delkurs 1. Global idéhistoria (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

1. identifiera och redogöra för historiska icke-västerländska världsbilders huvudlinjer samt ställa dem i relation till europeiska världsbilder och livsideal,
2. redogöra för mötet och interaktionen mellan västerländska och icke-västerländska föreställningsvärldar som uttryck för en globaliseringsprocess,

Färdighet och förmåga

3. kritiskt diskutera idéspridning, hybridisering, modernisering och homogenisering som förklaringsmodeller för likheter mellan västerländska och ickevästerländska världsbilder och tankemönster,
4. kontextualisera och analysera världsbilder i utomeuropeiska kulturers texter och urkunder,
5. översiktligt redogöra för problem, argument och slutsatser i en utomeuropeisk idéhistorik källtext,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

6. redogöra för och diskutera historiska skeenden genom analyser av det samband som råder mellan en människas världsbild och hennes handlingar samt
7. kritiskt reflektera över västerländska idétraditioner, västerländsk kanon och universalistiska normer och försanthållanden, i beaktande av utomeuropeiska perspektiv och erfarenheter.

Delkurs 2. Metateorier - vetenskap, kultur, politik (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

1. redogöra för några centrala tanketraditioner och omdiskuterade problem inom vetenskapsteorin och vetenskapsfilosofin under de senaste 100 åren,
2. redogöra för några centrala politisk-filosofiska och kulturteoretiska förhållningssätt i samtiden,

Färdighet och förmåga

3. identifiera olika tolkningsmöjligheter vid läsningen av metateoretiska texter,

4. sammanfatta några huvudlinjer i de senaste decenniernas metateoretiska diskussioner och aktivt delta i aktuella metateoretiska debatter,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

5. diskutera metateoriernas sociala och historiska sammanhang samt

6. kritiskt diskutera metateoriernas konsekvenser för synen på kunskapens och kulturens, inklusive teknikutvecklingens, relation till frågor om makt, konflikt, representation och hållbar utveckling.

Delkurs 3. Idéhistoriens teori- och metodtraditioner (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

1. redogöra för några huvuddrag i det svenska idéhistorieämnets uppkomst, utveckling och identitet,

2. redogöra för några teoribildningar som spelar en viktig roll inom det samtida idéhistorieämnets,

3. översiktligt redogöra för hur teori, metod, begrepp och källkritik används inom idéhistorisk forskning,

Färdighet och förmåga

4. formulera egna forskningsfrågor mot bakgrund av idéhistoriens olika teoritraditioner,

5. göra bedömningar, urval och tillämpningar av teoretiska och metodologiska synsätt för att besvara egenformulerade forskningsfrågor och

Värderingsförmåga och förhållningssätt

6. reflektera över den traditionella svenska idéhistorien utifrån perspektiven klass, kön, kultur, etnicitet och tillgänglighet.

Delkurs 4. Självständigt arbete I (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna

Kunskap och förståelse

1. redogöra för vikten av formalia för kvalitet i vetenskapliga arbeten,

2. redogöra för skrivprocessens och språkbrukets betydelse för vetenskaplig framställning,

Färdighet och förmåga

3. formulera en avgränsad idéhistorisk undersökningsfråga,

4. samla relevant information, såväl källmaterial som tidigare forskning, som svarar mot en idéhistorisk undersökningsfråga,

5. presentera resultat från en idéhistorisk undersökning enligt riktlinjer för vetenskaplig framställning,
 6. kritiskt granska och värdera egna och andras vetenskapliga arbeten, inklusive tidigare forskning, och
- Värderingsförmåga och förhållningssätt
7. bedöma ett idéhistoriskt arbetes kunskapsmässiga möjligheter och begränsningar samt dess etiska och sociala implikationer.

Innehåll

Kursen fördjupar den idéhistoriska kunskapen och förståelsen utifrån färdighetsorienterade moment inriktade mot kritisk tolkning av både kortare och längre texter av hög komplexitet, såväl historiska källor som aktuella forskningsartiklar. I kursen vidareutvecklas teman från de empiriska filosofi-, vetenskaps- och kulturhistoriska momenten på Idéhistoria I, i ljuset av olika teoretiska och problematiserande perspektiv. I alla delkurser praktiseras i olika grad den form av texttolkning och närläsning som är av central betydelse inom idéhistorieämnet.

Kursen består av 4 delkurser om vardera 7,5 högskolepoäng. Ordningen i vilken delkurserna ges kan variera.

Undervisningen består dels av föreläsningar, vilka i översiktlig form presenterar kursens väsentliga innehåll, dels av återkommande obligatoriska seminarier, där studenterna diskuterar kursinnehållet i ljuset av kurslitteraturen och redovisar sin förståelse muntligt och skriftligt.

Delkurs 1. Global idéhistoria (7,5 hp)

I denna delkurs undersöks utomeuropeiska kulturer utifrån ett globalt och jämförande perspektiv. Delkursens överordnade tema är världsbilder, med syfte att ställa huvuddragen i ett antal av dessa, i första hand bortanför den västerländska och abrahamitiska kulturkretsen, i relation till en traditionell idéhistorisk kanon. Vidare behandlas européernas möte med främmande kulturer liksom vilka konsekvenser detta medfört för förståelsen av världen. En viktig aspekt i sammanhanget är icke-européernas föreställningar om européerna. Det koloniala arvets betydelse för förmedlingen av idéer studeras med hjälp av postkoloniala teorier samtidigt som de senare placeras i en idéhistorisk kontext. Inom delkursen analyseras också begreppet globalisering samt framväxten av globala kulturmönster.

Delkurs 2. Metateorier - vetenskap, kultur, politik (7,5 hp)

Delkursen har en metavetenskaplig inriktning, dels mot vetenskapsteori och vetenskapsfilosofi, från positivismen till postpositivismen, dels mot samtida kulturteori och kulturkritik samt politisk filosofi, vilka studeras

utifrån ett idéhistoriskt sammanhang. Syftet med delkursen är att studenten kritiskt ska kunna reflektera över vetenskapens teoretiska och sociala utgångspunkter, kunskapens relation till frågor om makt, utmaningarna mot den samtida demokratin och olika synsätt på den västerländska kulturens generella villkor och kriser.

Delkurs 3. Idéhistoriens teori- och metodtraditioner (7,5 hp)

Syftet med delkursen är att ge en orientering om idéhistoriens egenart och samtidigt ge studenten metodologiska verktyg för att läsa och tolka idéhistoriska texter, som underlag för förestående uppsatsarbete.

Delkursen har två huvudteman. Det första gäller idéhistoriens speciella förutsättningar, dess traditionella identitet och nyare tillämpningar, olika synsätt på ämnets tillkomst och utveckling samt teoretiska problem förknippade med idéhistorisk forskning. Det andra temat utgörs dels av en genomgång av några aktuella tolkningsteorier, dels en översikt av insamlings- och analysmetoder inom idéhistorieämnet, inklusive en orientering i källkritik, informationssökning och hantering av arkivmaterial.

Delkurs 4. Självständigt arbete I (7,5 hp)

Den avslutande delkursen mynnar ut i en mindre, självständig idéhistorisk uppsats, som skrivs utifrån ett väl avgränsat ämne och utifrån relevanta och forskningsanknutna problemställningar, teorier och metoder. I seminarieform diskuteras hur man söker, använder, analyserar och tolkar källtexter och sekundärlitteratur samt vad som inom idéhistorien utmärker syfte och frågeställning, avgränsningsproblem, disposition, referensteknik, språklig framställning och akribi. Avslutningsvis får studenten presentera och granska andras uppsatser under ett obligatoriskt ventileringsseminarium.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Delkurs 1. Global idéhistoria (7,5 hp)

Lärandemål 1-7 examineras genom aktivt deltagande på seminarier samt genom individuell muntlig redovisning.

Lärandemål 1, 4, 5 och 7 examineras även genom en salstentamen.

Lärandemål 1, 2 och 3 examineras även genom individuella muntliga och skriftliga uppgifter vid föreläsningar.

Delkurs 2. Metateorier - vetenskap, kultur, politik (7,5 hp)

Lärandemål 1-6 examineras genom aktivt deltagande på seminarier.

Lärandemål 1, 2 och 4 examineras även genom en salstentamen.

Lärandemål 1 och 2 examineras även genom individuella muntliga och skriftliga uppgifter vid föreläsningar.

Delkurs 3. Idéhistoriens teori- och metodtraditioner (7,5 hp)

Lärandemål 1, 2, 3 och 6 examineras genom aktivt deltagande på seminarier.

Lärandemål 2, 4 och 5 examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen som redovisas muntligt.

Lärandemål 1, 2 och 3 examineras även genom individuella muntliga och skriftliga uppgifter vid föreläsningar.

Delkurs 4. Självständigt arbete I (7,5 hp)

Lärandemål 1-7 examineras dels genom deltagande på seminarier, dels genom ett självständigt arbete som seminariebehandlas.

Lärandemål 6 examineras även genom opposition på annan students arbete.

Deltagande på arbetsseminarier och ventileringsseminarium sker efter avstämning med handledaren.

Examinator kan bestämma att en student som ligger mycket nära gränsen för godkänt betyg får utföra en komplettering för att nå upp till betyget godkänd på enskild examination. Om kompletteringsmöjlighet ges ska studenterna skriftligen informeras om detta senast vid kursstart. Examinator ska inför kompletteringen tydligt klargöra inom vilken tid och på vilket eller vilka sätt kompletteringen får utföras.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om riktat pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.